

Em pregunte si no és massa tard, ja. L'odi s'ha escampat com una taca d'oli. La xenofòbia, legal o no (immoral en qualsevol cas), darrerament exhibida des d'institucions presumptament democràtiques com són els governs de [Sarkozy](#) o [Berlusconi](#), són només la punta de l'[iceberg](#). No tinc propensions apocalíptiques, Déu me'n guard, però la tebior, quan no la [submitió i docilitat](#), amb què han reaccionat la resta de governs europeus (tots de dreta, també socioliberal) em sembla veritablement alarmant. També ho puc veure al barri on visc. A Castelló, per exemple, no és gens estrany topar al carrer, a les botigues, als supermercats, converses en les quals els romanesos són el centre d'atacs verbals; diria que, a hores d'ara, per a molts castellanencs (no sabria dir quants, però diria que són majoria), els romanesos furten llocs de treball i places a les escoles, a la sanitat, etc. Sona horrible, cert, però és la realitat. I, sens dubte, s'ha entrat ja en una espiral de menyspreu altament inquietant, de la qual deduïsc que molta gent ha oblidat quin ha estat l'origen de la devastació i, en canvi, pensa que la culpa de la crisi ja no és de banquers i empresaris avars o de polítics corruptes, sinó, ja veus tu, de romanesos que intenten guanyar-se la vida com poden o de pobres gitanos que malviuen en xaboles. Lleument discrepe d'Usó quan [diu](#) que l'extrema dreta ha acabat fagocitant la dreta civilitzada i democràtica; més aviat pense que l'extrema dreta sempre ha dut la batuta, però que, com ha demostrat en ocasions anteriors (Franco, Hitler,...) muta i ofereix, si convé, una aparença més "*democràtica*". El cas del País Valencià és tot un paradigma: uns sistemes sanitari i educatiu en constant precarietat, i unes taxes de desocupació que de bon tros superen la mitjana estatal, són un caldo de cultiu immillorable per a propagar el virus del racisme. Servidor sempre ha pensat que el feixisme, amb totes les màscares i trages que vulgueu posar-li, fa temps que estava [ben instal·lat a casa](#), però la felicitat i fictícia prosperitat tot ho tapava. Ara que la crisi és la única cosa que prospera, el capitalisme trau al carrer els gossos de presa, en forma de conversa xenòfoba, de [depredadora](#) de vots, de [concert](#), de [partit polític](#) a les institucions o, simplement, de [cadells ensinistrats](#). Sembla que expulsar i netejar és la consigna.